

**«Байқоңыр (Байконур)» ӘКК» АҚ
корпоративтік кодекс
нормаларының қағидаттары мен
ережелерін сақтау туралы
2024 жылға арналған
есебі**

1. Қоғамдағы корпоративтік басқару туралы

Қоғам корпоративтік басқару жүйесін Жалғыз акционердің мүдделерін сақтау, барлық мүдделі тұлғалармен өзара қарым-қатынастың теңгерімді жүйесін құру және өз қызметінің тиімділігін арттыру құралы ретінде қарастырады.

Субъектінің корпоративтік басқару деңгейін бағалау корпоративтік басқару рәсімдеріне қатысты ішкі корпоративтік құжаттар, негізгі қызметтің нәтижелері туралы құжаттар (қаржылық есептілік), сондай-ақ сыртқы ортамен қатынастарды сипаттайтын құжаттар (шарттар, келісімдер) негізінде қалыптастырылады.

1-тараудың 7-тармағына сәйкес Корпоративтік басқару кодексінің негізгі қағидаттары:

- өкілеттіктердің аражігін ажырату принципі;
- акционерлердің құқықтары мен мүдделерін қорғау принципі;
- тәуекелдерді басқару қағидаты, ішкі бақылау және аудит;
- корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу принципі;
- орнықты даму қағидаты;
- Қоғамның директорлар кеңесі мен басқармасының Қоғамды тиімді басқару принципі;
- Қоғамның қызметі туралы ақпараттың ашықтығы және оны ашудың объективтілігі қағидаты.

**Корпоративтік хатшының Корпоративтік кодекстің қағидаттары мен ережелерін сақтау жөніндегі есебі
Қоғам басқармасы**

№	Кодекстің қағидаттары мен ережелері корпоративтік басқару	Сақталады/ ішінара сақталады/ сақталмайды	Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін іске асыру үшін орындалған іс-шаралар	Қағидатты сақтау үшін талап етілетін іс-шаралар
1	Қағидат өкілеттіктердің аражігін ажырату	Сақталады	Қоғамның корпоративтік басқару құрылымы шеңберінде Қоғамның органдары арасында міндеттерді бөлу айқындалады, «Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы № 415 Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес корпоративтік басқару процестерінің жүйелілігі мен дәйектілігі қамтамасыз етіледі. Қоғамның корпоративтік басқару жүйесі мәселелерді қарау тәртібінің сатылы сақталуын және оның органдарының шешімдер қабылдауын қамтамасыз етеді. Мәселен, Қызылорда облысы кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасының 2025 жылғы 02 тамыздағы № 56-НҚ бұйрығымен бекітілген Қоғамның Жарғысында Қоғамның органдары былайша айқындалған: - жоғары орган - Акционерлердің жалпы жиналысы (Жалғыз акционер); - басқару органы - Директорлар кеңесі; - атқарушы орган – Басқарма. «Байқоңыр (Байқонур)» ӘКК» АҚ органдарының құзыреті Жарғыда бекітілген: 10-бөлім - Акционерлердің жалпы жиналысы (Жалғыз акционер); 11-бөлім - Директорлар кеңесі; 12-бөлім - Басқарма. Органдардың өкілеттігі «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы №	

			415 Заңында көзделген. Алайда, «Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы № 415 Қазақстан Республикасының Заңында көрсетілген функциялардан басқа, Қоғамның Жарғысында қосымша мынадай функциялар көзделген: Жалғыз акционердің қосымша өкілеттіктеріне: - нәтижесінде құны директорлар кеңесінің ұсынысы бойынша Қоғам активтері құнының жалпы мөлшерінің жиырма бес және одан да көп пайызын құрайтын мүлікті компания сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле жасау немесе өзара байланысты мәмілелердің жиынтығы туралы шешім қабылдау; Директорлар кеңесінің қосымша өкілеттіктеріне: - нәтижесінде құны қоғам активтері құнының жалпы мөлшерінің оннан жиырма беске дейінгі пайызын құрайтын мүлікті компания сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле жасау немесе өзара байланысты мәмілелердің жиынтығы туралы шешім қабылдау; - даму стратегиясының жобасын мақұлдау туралы не атқарушы органға пысықтау үшін қайтару туралы шешім қабылдау; - даму жоспарының жобасын бекіту туралы не атқарушы органға пысықтау үшін қайтару туралы шешім қабылдау; - сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, оның басшысы мен қызметкерлерін тағайындау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің жұмыс тәртібін, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің қызметкерлеріне еңбекақы төлеу және сыйлықақы беру мөлшері мен шарттарын айқындау, сыбайлас жемқорлыққа	
--	--	--	---	--

		қарсы қызметтің қызметкерлеріне тәртіптік жаза қолдану қызмет комплаенсы; Басқарманың құзыретіне: - Акционерлер жалпы жиналысының және Директорлар кеңесінің шешімдерін орындауды ұйымдастыру; - Қоғамның мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған шешімдерді қабылдау; - Акционерлердің жалпы жиналысы мен Директорлар кеңесінің құзыретіне жатпайтын ішкі нормативтік құжаттарды бекіту; - Қоғамның ұйымдық бірліктері (бөлімшелері) туралы ережелерді бекіту; - Қоғам қызметінің негізгі бағыттарын әзірлеу және Директорлар кеңесінің бекітуіне енгізу; - Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына қаржыны қоса алғанда, Қоғамның жылдық есептілігін дайындау және ұсыну; - кірістер мен шығыстар сметасын бекіту және орындау; - жиынтық қаржылық жоспарды әзірлеу және оның орындалуын бақылау; - статистикалық есептілікті қалыптастыру; - сыртқы экономикалық қызметті жүзеге асыру; - нәтижесінде құны Қоғам активтері құнының жалпы мөлшерінің он пайызынан кем болатын мүлікті Қоғам сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле немесе өзара байланысты мәмілелер жиынтығын жасасу туралы шешім қабылдау; - Қоғам қызметінің Акционерлердің жалпы жиналысы мен Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жататындарынан басқа барлық басқа мәселелерін шешу.	
--	--	---	--

2	Акционерлердің құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидаты	Сақталады	Акционерлердің құқықтары «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабында көзделген. Қоғам Жалғыз акционердің назарына Жарғыда және ішкі құжаттарда көзделген тәртіппен Жалғыз акционердің мүдделерін қозғайтын өз қызметі туралы ақпаратты уақтылы және толық көлемде жеткізеді. «Байқоңыр (Байқоңыр)» ӘКК» АҚ жалғыз акционері «Қызылорда облысының экономика және қаржы басқармасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі болып табылады. 2022 жылғы 20 қыркүйекте Қызылорда облысы әкімдігінің қаулысымен акцияларды иелену және пайдалану құқығы «Қызылорда облысының кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасы» ММ берілді. Қоғам Жарғыда көрсетілген қызмет түрлерін жүзеге асырудан кірістер алады. Қоғам таза пайдадан дивидендтер төлейді. Жарғыда және «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңда көрсетілген құзыретте директорлар кеңесі шешім қабылдау барысында «Қызылорда облысының кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасы» ММ қатысады. 2024 жылы Акционер Директорлар кеңесінің отырысына мәселелерге бастамашылық ету құқығын пайдаланды, сондай-ақ жалғыз акционер ретінде өз құзыреті бойынша шешімдер қабылдады. Акционердің 2024 жылғы 26 сәуірдегі № 30-НҚ шешімімен «Байқоңыр» ӘКК» АҚ жарияланған акцияларының санын 60 000 000 теңгеге дейін ұлғайту туралы шешім қабылданды. Директорлар кеңесінің барлық мүшелерін жалғыз акционер тағайындайды. Қоғамның қаржылық есебін Акционер бекітеді. Осылайша Қоғамның құқықтары мен мүдделерін қорғау	
---	---	-----------	--	--

			қағидаты сақталады.	
3	Тәуекелдерді басқару қағидаты, ішкі бақылау және аудит	Ішінара сақталады	2024 жылғы жағдай бойынша Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы сомасын заңнамалық реттеудің болмауына байланысты Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу жөніндегі корпоративтік кодекс нормаларын орындау мүмкін болмады. Алайда, Қоғам қызметкерлерінің штат саны 70 адамды құрады. Ағымдағы қызметті жүзеге асыру кезінде Қоғамның қызметкерлері Қазақстан Республикасының қолданылып жүрген заңдарын басшылыққа алуға тиіс. Директорлар кеңесінің қарауына заңды және экономикалық жағынан дұрыс мәселелер мен даму жоспарын ұсынады. Директорлар кеңесі мүшелерінің ақы төленбеуіне байланысты Директорлар кеңесінің отырысына шығарылатын мәселелердің дұрыстығы үшін Басқарманың ақы төленетін қызметкерлері жауап береді. 2022 жылы сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің алдын алу мақсатында Қоғамның жарғысына сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралардың іске асырылуын бақылауды жүзеге асыратын қосымша орган - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметін құру бөлігінде өзгерістер енгізілді. Қоғамның жарғысына сәйкес Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі Директорлар кеңесінің қарауына шығарылатын мәселелер бойынша қорытындылар дайындайды. Қоғамның комплаенс-офицері Директорлар кеңесіне бағынады.	

			2023 жылғы 19 мамырда Қоғам мүдделерінің қақтығысын анықтау және реттеу саясаты және Қоғам қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық Басқарма шешімімен бекітілді. Бұдан басқа, Қоғам қызметінің басынан бастап жарғыда Ішкі аудит қызметін құру көзделген. 2014 жылғы қарашадан бастап Қоғамда ішкі аудит қызметі органы жұмыс істейді. Ішкі аудит қызметі Қоғамның Ішкі аудит қызметі туралы ережеге сәйкес Қоғамның атқарушы органы мен құрылымдық бөлімшелерінің қаржы-шаруашылық қызметіне, операциялары мен іс-әрекеттеріне бақылауды жүзеге асыратын орган болып табылады. Қоғамның Ішкі аудит қызметі туралы ережені Қоғамның Директорлар кеңесі бекітті. Ішкі аудит қызметі Қоғамның Директорлар кеңесіне тікелей бағынады және оның алдында өз жұмысы туралы есеп береді, Қоғамның басшылығы мен құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына еркін және тәуелсіз қол жеткізе алады. Ішкі аудит қызметі Директорлар кеңесінің қарауына шығарылатын мәселелер бойынша қорытындылар дайындайды.	
--	--	--	--	--

4	Корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу принципі;	Сақталады	2024 жылғы 05 ақпанда корпоративтік этика және тәртіптік жауапкершілік нормалары және «Байқоңыр» ӨКК» АҚ корпоративтік этика және тәртіптік жауапкершілік нормаларын сақтау жөніндегі комиссия туралы ереже бекітілді. 31.12.2024 жылғы жағдай бойынша Қоғамда корпоративтік қақтығыстар тіркелген жоқ.	
5	Тұрақты қағидаты даму	Ішінара сақталады	Қоғамның жарғысында пайда алу үшін Қоғам жүзеге асыратын қызмет түрлері көзделген. Оларға: тұрақтандыру қоры шеңберіндегі қызмет, көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуге агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне кредит беру жөніндегі қызмет жатады. Бұдан басқа, Қоғам шағын өнеркәсіп аймақтарына кредит беру мақсатында кредит беруді жүзеге асырады. Нәтижесінде құны Қоғам активтері құнының жалпы мөлшерінің он пайызынан кем болатын мүлікті Қоғам сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле немесе өзара байланысты мәмілелер жиынтығын жасасу туралы шешімнің жарғысында Басқарма құзыретіне жатады. Басқарманың барлық мүшелері құрамына басқарма төрағасы, басқарма төрағасының орынбасарлары, басқарушы директор, бас бухгалтер, заң басқармасының директоры, тұрақтандыру қорының басшысы, инвестициялық даму және жобаларды іске асыру басқармасының басшысы кіретін ақы төленетін лауазымды атқарады. Мәселелер Директорлар кеңесінің отырысына шығарылған жағдайда қызметкер-офицерден, ішкі аудит қызметінен қорытындылар, экономикалық қорытынды, сондай-ақ заңдық қорытынды беріледі.	

6	Қоғамды тиімді басқару принципі	Сақталады	Жалғыз акционердің шешімімен директорлар кеңесінің құрамы жеті адамнан анықталды, оның үш мүшесі Директорлар кеңесінің тәуелсіз мүшесі болып табылады. Директорлар кеңесінің екі мүшесі мемлекеттік қызметші, Директорлар кеңесінің төрт мүшесі кәсіпкер болып табылады. Басқарма төрағасы директорлар кеңесінің құрамына кіреді. Сыйақы төлеу туралы бекітілген ереженің болмауына байланысты Директорлар кеңесінің мүшелері ақы төленбеді. Басқарма құрамы жеті мүшеден: Басқарма төрағасынан, сондай-ақ басқа мүшелерден - басқарма төрағасының орынбасарларынан, басқарушы директордан, бас бухгалтерден, заң басқармасының директорынан, тұрақтандыру қорының басшысынан, инвестициялық даму және жобаларды іске асыру басқармасының басшысынан тұрады.	
7	Қоғамның қызметі туралы ақпараттың ашықтығы және оны ашудың объективтілігі қағидаты	Сақталады	Қоғам тәуелсіз аудиторды тарту арқылы қаржылық есептіліктің жыл сайынғы аудитін жүргізеді. Қоғамның сыртқы аудиторын таңдау жөніндегі мәселелер бәсекелес ортада (мемлекеттік сатып алу порталы арқылы) жүргізіледі. Қоғам тартылатын сыртқы аудитор туралы егжей-тегжейлі ақпаратты Қоғамның корпоративтік сайтында ашуды қамтамасыз етуді жалғастыруға тиіс. Қоғам өзінің қызметі туралы ақпаратты сандық есеп беру платформасында, Қоғамның корпоративтік сайтында немесе әлеуметтік желілерде (жылдық есептер, ішкі нормалар, директорлар кеңесі, атқарушы орган туралы ақпарат) үнемі жариялап отырады.	

2024 жылғы жағдай бойынша Корпоративтік кодекс қағидаттары орындалуда, Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы сомасын заңнамалық реттеудің болмауына байланысты Корпоративтік кодекс кейбір ережелерін орындау мүмкіндіктері жоқ, сондай ақ басқа ережелерді орындау бойынша жұмыстар жүргізілуде және әрі қарай жүргізілетін болады.